

Det statistiske Departement.

Underbilag 1 til Bilag 6.

København, den 3. December 1917.

Til Hr. Indenrigsminister Ove Rode.

Ved Tilbagesendelsen af det vedlagte, af Hr. Forstander Madsen-Magdal udarbejdede Forslag til Kornlov for 1918, skal jeg tillade mig at fremsætte følgende Bemærkninger:

Det væsentligste nye ved Forslaget er, at medens Afleveringspligten, ligesom ved det foregaaende Aars Kornordning, er baseret paa Jordskylden, er Tilbageholdsretten baseret paa Størrelsen af Ejendommenes Kreaturbestand og deraf flydende Kornbehov.

Der maa formentlig gives Forslagsstilleren Ret i, at man gennem den af ham foreslaaede Ordning vil opnaa de to væsentlige Formaal, som naturligt maa tilsigtes med en saadan Ordning, nemlig 1) at sikre Befolkningens Forbrug af Brødkorn, 2) at opretholde den givne Kreaturbestand saavidt muligt ligeligt og i det Omfang, som Høsten efter Fradrag af det til Befolkningens Ernæring forbeholdte overhovedet muliggør, saaledes at der, som Hr. Madsen-Mygdal selv udtrykker det, »tages rimeligt Hensyn til den store Mangfoldighed af forskellige Driftstyper, som Nutidens danske Landbrug rummer« (jfr. Bemærkninger til Forslaget S. 14). En naturlig Konsekvens heraf er, at den paatænkte Ordning ogsaa i højere Grad end indeværende Aars Kornordning vil komme til at tage skyldigt Hensyn til det mindre Landbrugs og de magre Egnes særlige Forhold, idet der for disse Ejendomme og Egne formentlig i ikke ringe Omfang ikke vil blive Tale om Aflevering, men kun om en Ombytning af Brødkorn med Foderkorn, ofte i Forbindelse med Tilskud af Foderkorn. Til Illustrering af, hvorledes den foreslaaede Ordning vil virke i saa Henseende, har jeg ladet foretage en Prøveberegning for Ejendomme i et vestjysk Sogn (jfr. Bilag 1).

Medens jeg ikke mener mig i Stand til at udtale mig om de i Forslagets § 3 opstillede Grundtal for Forbeholdsretten (Kornbehov), skal jeg med Hensyn til Grundlaget for Beregningen af den Kornmængde, der kan paaregnes til Fordeling (jfr. S. 6), bemærke, at man næppe vil kunne paaregne en Gennemsnitshøst som den der anførte, nemlig 21,85 Mill. hkg. Til Grund for den nævnte Beregning er lagt Gennemsnitsareal og Gennemsnitsfold for 1913—16.

Men det maa her ikke overses, at man nærmest maa regne med Arealerne fra i Aar, og disse er væsentlig lavere end nævnte Gennemsnitsareal. Det vil formentlig ogsaa være forsigtigst ikke at regne med et saa langt tilbageliggende Gennemsnit for Foldudbyttet. Man bør formentlig ikke blot regne med Afsavn af Kunstgødning, men ogsaa med nogen Formindskelse i Mængden af Staldgødning (ikke blot med en Formindskelse i dens Gødningsværdi).

En mindre Høst end paaregnet vil give sig Udslag i, at det Kvantum, der efter Aflevering og eventuelt Tilskud fra Staten staar til fri Raadighed til Foderbrug, ikke strækker til til Dækning af Forbeholdsretten efter Forslagets § 3.

Spørgsmaalet bliver da, om Forskellen mellem det frie Kvantum og Behovet, som kan antages at være udtrykt ved denne Forbeholdsret, ved den opstillede Rationeringsplan bliver nogenlunde ensartet for de forskellige Egne af Landet og i hvert Fald ikke bliver større i de Egne, hvor Afleveringen er størst, end i de Egne, hvor Afleveringen bliver forholdsvis lille og Tilskud ikke ualmindeligt. At Forslaget saaledes som det er udformet ikke vil medføre denne uheldige Konsekvens, synes at fremgaa af det hosfølgende Bilag 2, hvori der er regnet med en Ligning af 10 hkg pr. 1 000 Kr. Jordværdi og Saasæden medregnet i det Behov, der anslaas Dækning for. (Denne i Tillægsbemærkningerne foreslaaede